

KLAGANDE

██████████ ██████████

Ombud: Marie-Louise Eriksson
Frösunda LSS AB
Box 93
401 21 Göteborg

MOTPART

Vård- och omsorgsnämnden i Mölndals kommun
431 82 Mölndal

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 15 december 2015
i mål nr 5960-15, se bilaga A

SAKEN

Personlig assistans

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

██████████ yrkar att kammarrätten ändrar förvaltningsrättens dom på så sätt att det fastställs att hon är berättigad till ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans med 284 kr per assistanstimme från och med januari 2015. Hon anför bland annat följande.

Hon köper sin assistans av en privat assistansanordnare som ombesörjer att personliga assistenter utför arbete hos henne. Assistansanordnaren tar betalt av henne per timme med ett belopp som motsvarar det belopp som vid var tid gäller för assistansersättningen, 284 kr för 2015.

Mölnalds kommun har beslutat att ersättningsnivån för personlig assistans är 253 kr per timme. Från och med den 1 april 2015 höjs ersättningsnivån till 259 kr per timme. Nämnden har avslagit hennes ansökan om ekonomiskt stöd för personlig assistans med skäliga kostnader om 284 kr per timme då den bedömer att hon är tillförsäkrad goda levnadsvillkor med redan beviljade insatser.

Mölnalds kommun anser att beslutade belopp för 2015 utgör skälig ersättning. Inte på något vis har kommunen visat hur de kommit fram till dessa belopp.

Hon har valt att få sin assistans anordnad av Frösunda och hon har ett kundavtal med detta bolag. Av avtalets villkor framgår att kostnaden för assistansen uppgår till det av regeringen årligen fastställda schablonbeloppet. Hennes kostnader för att köpa personlig assistans har därmed uppgått till 284 kr per timme under 2015. Hon ådrar sig en kostnad på detta belopp per timme när Frösunda utför hennes assistans. Så länge assistansanordnaren inte fordrar mer betalt än gällande schablonbelopp ska den finansiering som hon begär via sina ansökningar bedömas som skälig. Ett annat synsätt skulle – i strid med syftet med reglerna – kunna begränsa valfriheten.

Mölnalds kommun har i beslut fattat den 17 december 2015 kommit fram till att timbeloppet för personlig assistans ska höjas till samma nivå som ersättningen för personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken, SFB, vilket innebär 288 kr per utförd timme.

Vård- och omsorgsnämnden i Mölndals kommun anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målet

Frågan i målet är om [REDACTED] har rätt till ekonomiskt stöd om 284 kr per assistanstimme i stället för av nämnden beviljade 253 kr per timme.

Rättslig reglering m.m.

Av 9 § 2 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, framgår att en insats för särskilt stöd och service är biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för sådan assistans, till den del behovet inte täcks av beviljade assistanstimmar enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken.

Av förarbetsuttalandena till bestämmelsen (prop. 1992/93:159 s. 175) framgår följande. Biträde av personlig assistent kan ges genom ett personligt vårdbiträde som är anställt hos kommunen, ett kooperativ, en organisation eller ett företag. En personlig assistent kan också vara anställd av den funktionshindrade personen själv. Om den enskilde själv önskar vara arbetsgivare för den personliga assistenten eller själv anlita något annat organ än kommunen, kan han eller hon av kommunen få ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för personlig assistans, till den del som inte täcks av assistansersättning från Försäkringskassan. Den enskilde får då själv ordna sin personliga assistans på det sätt som han eller hon anser är bäst. Med skäligen kostnader avses samma slags kostnader som i lagen om assistansersättning, dvs. normala lönekostnader och vissa administrativa kostnader. Det belopp som regeringen varje år bestämmer såsom den högsta ersättningen per assistanstimme med stöd av den lagen bör vara vägledande även i frågan om det ekonomiska stödet från kommunen enligt denna punkt.

I rättsfallet RÅ 2005 ref. 85 konstaterade Högsta förvaltningsdomstolen att kommunens skyldighet att ge ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för assistans inte kunde utgå från annat än de verkliga kostnaderna för insatsen och att det timbelopp som fastställs av regeringen enligt reglerna i dåvarande lagen om assistansersättning kunde tjäna till viss ledning vid bedömningen av kostnadernas skälighet, eftersom de avsåg samma kostnader som skulle täckas av ersättningen från kommunen.

I ett senare avgörande den 2 juni 2015 i mål nr 2409-16 gjorde Kammarrätten i Göteborg bedömningen att de faktiska kostnaderna var det belopp som assistansanordnaren fakturerade den funktionshindrade. Om det fakturerade timbeloppet inte översteg gällande timbelopp för assistans enligt socialförsäkringsbalken och det inte framkommit något som talade för en annan bedömning ansåg kammarrätten att utgångspunkten för bedömningen måste vara att de faktiska kostnaderna var skäliga.

Utredningen

██████████ är av nämnden beviljad personlig assistans med 54 timmar och 45 minuter per vecka enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Assistansbolaget Frösunda utför personlig assistans åt ██████████ enligt ett avtal mellan henne och bolaget. Frösunda fakturerar Mölndals kommun för den utförda assistansen.

Av de allmänna villkoren till ██████████ kundavtal med Frösunda framgår av § 9 att för utförandet av assistansen ska Frösunda erhålla en timersättning. Vid assistans med stöd av socialförsäkringsbalken ska timersättningen motsvara det timbelopp för assistansersättning som regeringen årligen fastställer. Om kunden erhåller assistansen med stöd av LSS fastställs ersättningen i det avtal som Frösunda ingår med berörd kommun.

I utredningen finns även ett formulär med rubriken ”Avtal med kommun om ersättning för utförda assistanstimmar” där det framgår att den begärda ersättningen per timme motsvarar Försäkringskassans schablon. Formuläret är emellertid inte undertecknat av någon representant för kommunen, utan endast av en representant för assistansbolaget.

Kammarrättens bedömning

Förvaltningsrätten har gjort bedömningen att [REDACTED] inte haft några faktiska kostnader för assistansen, eftersom det inte var visat att hon debiterats några kostnader för den utförda assistansen.

[REDACTED] har valt att själv anordna sin assistans genom att köpa assistans från Frösunda, enligt ett avtal mellan henne och bolaget. Det innebär att hon själv anordnar sin assistans. Den ersättning som kommunen enligt ett uppdragsavtal betalar till Frösunda får därför bedömas ha skett för [REDACTED] räkning. Det förhållandet att hon inte själv har debiterats för assistansen har i denna situation inte någon egentlig betydelse (jfr Kammarrätten i Göteborgs dom den 18 maj 2015 i mål nr 7131-13). Det innebär att kammarrätten i motsats till förvaltningsrätten anser att kostnaderna för assistansen vilar på [REDACTED] även om det är Frösunda som fakturerar kommunen kostnaderna för denna assistans.

Återstår då att bedöma vilken ersättning [REDACTED] har rätt att få från kommunen. Kundavtalet säger att ersättningen för utförd assistans ska bestämmas i avtal mellan Frösunda och kommunen, och att tvister i anledning av avtalet ska avgöras av allmän domstol. Såvitt framkommit har Frösunda och kommunen inte träffat något ömsesidigt avtal om att ersättningen ska ligga i nivå med ersättningen enligt socialförsäkringsbalken. Som avtalet är utformat ger det – i brist på ett sådant kompletterande avtal mellan kommunen och Frösunda om ersättningens storlek – inte stöd för en högre ersättning för utförd assistans än kommunen har beslutat. Det har inte heller i övrigt framkommit att Marie

Andersson genom den utbetalda ersättningen inte fått ersättning för skäliga kostnader för utförd assistans. Kammarrätten kan därför, under nu angivna förhållanden, inte ålägga kommunen att betala mer i ersättning än som redan har betalats ut. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Olle Holmstedt

Leif Bergström
referent

Daniel Böcker

/Jennie Wenneberg

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avd. 3

DOM
2015-12-15
Meddelad i
GöteborgMål nr
5960-15**KLAGANDE**

[REDACTED]

Ombud: Marie-Louise Eriksson
Frösunda Omsorg AB
Box 93
401 21 Göteborg**MOTPART**Vård- och omsorgsnämnden i Mölndals stad
431 82 Mölndal**ÖVERKLAGAT BESLUT**

Vård- och omsorgsnämndens beslut den 23 april 2015

SAKENEkonomiskt stöd till skäligen kostnader för personlig assistans enligt lagen
(1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS**FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE**

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND

Vård- och omsorgsnämnden i Mölndals stad (nämnden) beslutade att avslå [REDACTED] ansökan enligt 9 § 2 LSS om ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans med 284 kr per utförd assistanstimme. Nämnden ansåg att [REDACTED] är tillförsäkrad goda levnadsvillkor med redan beviljat ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans med 253 kr per utförd assistanstimme.

YRKANDEN M.M.

[REDACTED] överklagar nämndens beslut och yrkar att förvaltningsrätten fastställer att hon är berättigad till ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans med 284 kr per assistanstimme från och med januari 2015. Hon anför bl.a. följande. Hon är beviljad personlig assistans enligt 9 § 2 LSS och köper sin assistans av en privat assistanssamordnare. Assistanssamordnaren tar betalt av henne per timma med motsvarande belopp som gäller för assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB). Detta belopp uppgår för år 2015 till 284 kr per timme. En person som har rätt personlig assistans enligt LSS kan anlita en annan anordnare än kommunen. Då har den enskilde rätt till ekonomiskt stöd för att kunna möjliggöra ett sådant val. Ersättningsnivån ska enligt lagen vara skälig. Med skäliga kostnader avses samma slags kostnader som för assistansersättningen betalas ut av Försäkringskassan. Hennes assistansanordnare har månadsvis fakturerat kommunen för kostnader för hennes personliga assistans och hon har ansökt om ekonomiskt stöd enligt 9 § 2 LSS med motsvarande kostnad. Vid ett beslut enligt LSS finns inget rättsligt förhållande mellan anordnaren och kommunen. Det är den enskilde som har rätt till ersättningen, inte anordnaren. Det ekonomiska stödets skälighet ska prövas utifrån den faktiska kostnad hon får betala till sin assistanssamordnare för den assistans som utförts. Så länge hennes

assistanssamordnare inte fordrar mer betalt än det för assistansersättning gällande schablonbeloppet ska den finansiering hon begär av kommunen betraktas som skälig. Ett annat synsätt skulle begränsa hennes frihet att välja utförare av assistansen.

Nämnden anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om det ekonomiska stöd som [REDACTED] får för skäliga kostnader för personlig assistans ska utgå med ett högre belopp per utförd assistanstimme än vad nämnden beviljat.

Av 2 § och 9 § 2 LSS framgår att kommunen, om inte annat avtalats, svarar för insatsen biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för sådan assistans, till den del behovet av stöd inte täcks av assistansersättning enligt 51 kap. SFB.

Med skäliga kostnader för personlig assistans avses samma slags kostnader som i den tidigare lagen (1993:389) om assistansersättning. Detta innebär normala lönekostnader samt vissa administrativa kostnader (prop. 1992/93:159 s. 175). Enligt 5 § i förordningen (1993:1091) om assistansersättning är schablonbeloppet för assistansersättning enligt 51 kap. 11 § första stycket SFB 284 kr per timme för år 2015.

Enligt praxis från Högsta förvaltningsdomstolen ska det ekonomiska stödet enligt 9 § 2 LSS utgå från de verkliga kostnaderna för den utförda assistansen och beräkningen kan inte utan något uttryckligt stadgande påverkas av villkoren för den av Försäkringskassan förmedlade statliga

assistansersättningen. Med skäligen kostnader enligt 9 § 2 LSS avses emellertid samma slags kostnader som gäller assistansersättning. Det timbelopp som fastställs av regeringen enligt lagen om assistansersättning kan därmed tjäna till viss ledning vid bedömningen av kostnadernas skälighet även avseende assistans utförd med stöd av LSS (jfr RÅ 2005 ref. 85).

Som framgår av ovan redovisade bestämmelser, förarbeten och praxis utgår ekonomiskt stöd för skäligen kostnader för personlig assistans. Det finns inte någon i lag fastställd summa för den ersättning som beviljas enligt LSS eller vad som kan betraktas som skäligen kostnader. Enligt vad som anförts ovan kan dock den schablonersättning som fastställts för assistansersättning tjäna som vägledning för vad som kan anses utgöra skäligen kostnader även enligt LSS. Således bör ett belopp som inte överstiger det av regeringen fastställda schablonbeloppet avseende assistansersättning inte anses vara oskäligt högt.

██████████ har begärt ekonomiskt stöd uppgående till 284 kr per timme för utförd assistans, vilket motsvarar det schablonbeloppet.

Förvaltningsrätten anser således mot bakgrund av det ovan anförda att det i sig inte är oskäligt att utge ekonomiskt stöd om 284 kr per timme för utförd assistans. Emellertid framgår inte av utredningen i målet att ██████████ ██████████ haft några faktiska kostnader för assistansen. Av utredningen framgår att assistansbolaget som utfört assistansen fått ersättning för den utförda assistansen av kommunen. Det är inte visat att ██████████ debiterats för den utförda assistansen. Eftersom ██████████ inte visat att hon haft några faktiska kostnader för assistansen kan inte förvaltningsrätten bevilja henne ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för personlig assistans utöver vad kommunen beslutat om. Överklagandet ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B)

Karin Leidzén

Rådman

I avgörandet har även nämndemännen Inga-Lill Adolfsson, Ing-Britt Barcklund och Thomas Asker deltagit.

Föredragande i målet har varit förvaltningsrättsnotarien Ninni Svensson Olin.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.